SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 12 päivänä joulukuuta 2011

1218/2011

Valtioneuvoston asetus
lelujen turvallisuudesta

Annettu Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2011

Valtioneuvoston päätöksen mukaisesti, joka on tehty työ- ja elinkeinoministeriön esittelystä, säädetään lelujen turvallisuudesta annetun lain (1154/2011) 61 §:n nojalla:

1 luku

Yleiset säännökset

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa säädetään lelujen turvallisuudesta annetun lain (1154/2011) soveltamisalaan kuuluvien lelujen mekaanisia ja fysikaalisia ominaisuuksia, syttyvyyttä, kemiallisia ominaisuuksia ja sähköominaisuuksia koskevista turvallisuusvaatimuksista sekä eräiden lelutyyppien varoitusmerkinnöistä.

2 luku

Lelun mekaaniset ja fysikaaliset ominaisuudet

2 §

Lelun vakaus, muoto ja suunnittelu

Lelun ja sen kiinnitysalustan on oltava mekaanisesti riittävän lujia ja niin vakaita, että ne kestävät käytön aikaisen rasituksen särkymättä ja vääntymättä niin, että siitä voi aiheutua ruumiillisen vamman vaara.

3 §

Kuristumis- ja tukehtumisvaaran estäminen

Alle 36 kuukauden ikäisten lasten käyttöön selvästi tarkoitetun lelun, sen rakenneosien ja irtoavien osien on oltava kooltaan sellaisia, että lapsi ei voi niellä niitä eikä vetää niitä henkeensä. Edellä säädetty koskee myös muuta lelua, joka on tarkoitettu suuhun pantavaksi, sekä sen rakenneosia ja siitä irtoavia osia.

Elintarvikkeeseen sisältyvän tai elintarvikkeeseen sekoitetun lelun on oltava omassa pakkauksessaan. Tämän pakkauksen on oltava sellainen, ettei lapsi voi niellä sitä eikä vetää sitä henkeensä.

4 §

Elintarvikkeeseen kiinnitetty lelu

Lelua, joka on elintarvikkeessa sen nauttimishetkellä tiiviisti kiinni niin, että elintarvike on nautittava, jotta leluun päästään käsiksi, ei saa valmistaa, pitää kaupan eikä myydä tai muutoin luovuttaa.

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2009/48/EY (32011L0048), EUVL L 170, 30.6.2009, s.1

5 §

Vesilelu

Vesilelun on oltava sellainen, että lelun suositeltu käyttötarkoitus huomioon ottaen vaara, että lelu menettää kelluvuutensa ja lapselle antamansa tuen, on mahdollisimman vähäinen.

6 §

Sisään mentävä lelu

Lelussa, jonka sisään voi mennä ja joka siten muodostaa suljetun tilan, on oltava ulospääsy, jonka tarkoitettu käyttäjä voi helposti avata sisältä päin.

7 §

Liikkumiseen tarkoitettu lelu

Lelussa, jolla sen käyttäjä voi liikkua, on oltava soveltuva ja lelun kehittämään liike-energiaan nähden riittävä ja helppokäyttöinen jarrujärjestelmä. Jarrujärjestelmä ei saa aiheuttaa lelun käyttäjälle eikä ulkopuolisille vaaraa, joka aiheutuu siitä, että lelun käyttäjä sinkoutuu ulos lelusta, eikä ruumiillisen vamman vaaraa.

Sähköllä toimivien päälläistuttavien lelujen rakenteellisen enimmäisnopeuden on oltava niin pieni, että vamman vaara on mahdollisimman vähäinen.

8 §

Leluammus

Leluammuksen muodon ja koostumuksen sekä liike-energian, jonka se saattaa sisältää, kun se laukaistaan tähän tarkoitukseen suunnitellusta lelusta, on oltava sellainen, että lelu ei aiheuta käyttäjälleen tai ulkopuolisille ruumiillisen vamman vaaraa.

9 §

Lelun lämpötila

Lelun esillä olevien ulkopintojen enimmäis- ja vähimmäislämpötila ei pintaa koskettaessa saa aiheuttaa vamman vaaraa.

Lelun sisältämät nesteet ja kaasut eivät saa saavuta sellaista lämpötilaa tai painetta, että ne muulla tavoin kuin lelun toimintaan kuuluvina vuotavat ulos lelusta ja saattavat aiheuttaa palovammoja tai muita ruumiillisia vammoja.

10 §

Lelun äänenvoimakkuus

Lelusta, joka on suunniteltu niin, että siitä lähtee ääntä, lähtevä impulssiääni tai jatkuva ääni ei saa olla niin voimakasta, että se voi vahingoittaa lapsen kuuloa.

11 §

Aktiivilelu

Aktiivilelun on oltava sellainen, että ruumiinosien puristumis- ja tarttumisriski ja vaatteiden tarttumisriski sekä putoamis-, törmäys- ja hukkumisriski ovat mahdollisimman pienet. Sellaisen lelun pinnan, jolle yksi tai useampi lapsi voi kiivetä leikkimään, on kestettävä usean lapsen aiheuttama kuormitus.

3 luku

Lelun syttyvyys

12 §

Syttyvyys

Lelun paloturvallisuus on riittävä, jos:

1) se ei pala joutuessaan suoraan kosketuksiin liekin tai kipinän tai muun mahdollisen sytytyslähteen kanssa;

2) sen ainesosat eivät ole helposti syttyviä ja liekki sammuu, kun sytytyslähteen vaikutus lakkaa;

3) se syttyessään palaa hitaasti ja liekki leviää hitaasti; tai

4) se on suunniteltu niin, että materiaalit mekaanisesti hidastavat palamista.

Lelussa mahdollisesti olevat palavat ainesosat eivät saa aiheuttaa muiden lelussa käytettyjen materiaalien syttymisvaaraa.

13 §

Syttyviksi muuttuvat aineet ja seokset

Lelu, johon on sen toiminnan vuoksi lisättävä aineita tai seoksia, ei saa sisältää sellaisia aineita tai seoksia, jotka voivat muuttua syttyviksi menettäessään haihtuvia syttymättömiä rakenneosia.

14 §

Räjähtävyys

Muu lelu kuin lelunalli ei saa olla räjähtävä eikä sisältää osia tai aineita, jotka voivat räjähtää, kun lelua käytetään tarkoitetulla tai ennakoitavissa olevalla tavalla.

Lelu ei saa sisältää aineita tai seoksia,

1) jotka toisiinsa sekoittuessaan saattavat räjähtää kemiallisen reaktion tai kuumenemisen vuoksi;

2) jotka saattavat räjähtää sekoittuessaan hapettavien aineiden kanssa;

3) jotka sisältävät sellaisia haihtuvia aineita, jotka syttyvät herkästi ilmassa taikka muodostavat syttyvän tai räjähtävän kaasuilmaseoksen.

4 luku

Lelun kemialliset ominaisuudet

15 §

Syöpää aiheuttaviksi, sukusolujen perimää vaurioittaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi luokitellut aineet

Aineiden ja seosten luokituksesta merkinnöistä ja pakkaamisesta sekä direktiivien 67/548/ETY ja 1999/45/EY kumoamisesta ja asetuksen (EY) 1907/2006 muuttamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EY) N:o 1272/2008 sekä kemikaalilaissa ja sen nojalla annetuissa säädöksissä syöpää aiheuttaviksi, sukusolujen perimää vaurioittaviksi tai lisääntymiselle vaarallisiksi luokiteltuja aineita tai seoksia (CMR-aineet) ei saa käyttää lelussa eikä sen osissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettuja aineita ja seoksia voidaan kuitenkin käyttää, jos:

1) aineiden ja seosten pitoisuudet eivät ylitä mainittuja seoksia sisältävien aineiden luokittelua koskevissa kemikaalilain tai sen nojalla annetuissa säännöksissä säädettyjä pitoisuuksia;

2) aineet ja seokset ovat lasten ulottumattomissa, kun lelua käytetään tarkoitetulla tai ennakoitavissa olevalla tavalla; tai

3) kyseessä on ruostumattomassa teräksessä oleva CMR-luokkaan 2 kuuluva nikkeli tai muu CMR-aine, josta komissio on tehnyt päätöksen lelujen turvallisuudesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2009/48/EY 46 artiklan 3 kohdassa säädetyn menettelyn mukaisesti.

Elintarvikkeiden kanssa kosketuksiin joutuvia materiaaleja koskevista kielloista säädetään elintarvikelaissa (23/2006) ja sen nojalla.

16 §

N-nitrosoamiinit ja N-nitrosoituvat aineet

N-nitrosoamiinit ja N-nitrosoituvat aineet ovat kiellettyjä alle 36 kuukauden ikäisten lasten käyttöön tarkoitetuissa leluissa ja muissa suuhun pantavissa leluissa, jos N-nitrosoamiinia siirtyy yli 0,05 milligrammaa kilogrammaa kohden tai N-nitrosoituvaa ainetta yli 1 milligrammaa kilogrammaa kohden.

17 §

Kosmeettista lelua koskeva yleinen turvallisuusvaatimus

Kosmeettisen lelun, kuten nukeille tarkoitetun leikkikosmetiikan, on täytettävä kosmeettisista valmisteista annetun lain (22/2005) ja sen nojalla annettujen säännösten vaatimukset.

18 §

Hajulautapeliä, kosmetiikan harrastepakkausta ja makupeliä koskeva ikäraja

Hajulautapeliä, kosmetiikan harrastepakkausta ja makupeliä ei saa saattaa markkinoille tai asettaa saataville markkinoilla alle 36 kuukauden ikäisten lasten käyttöön.

5 luku

Sähköominaisuudet

19 §

Sähkövirtaa sekä jännitettä koskevat vaatimukset

Lelun virtalähteen nimellisjännite ei saa olla yli 24 volttia eikä lelun osien, joihin pääsee käsiksi, jännite saa olla yli 24 volttia.

Lelun sisäinen jännite ei saa olla yli 24 volttia, ellei ole varmistettu, että syntyvä jännitteen ja virran yhdistelmä ei johda riskeihin tai vaaralliseen sähköiskuun, vaikka lelu rikkoutuisi.

20 §

Ennakoitavissa oleviin vikatilanteisiin varautuminen

Lelu on suojattava vaaroilta, joita sähköinen virtalähde voi ennakoitavissa olevissa vikatilanteissa aiheuttaa.

21 §

Sähkökäyttöisen lelun tuottama säteily

Sähkökäyttöisen lelun tuottama sähkö-, magneetti- ja sähkömagneettikentän sekä muun säteilyn on rajoittuva lelun toiminnan kannalta välttämättömään ja sen on oltava tasoltaan turvallista. Sähköturvallisuuslaissa (410/1996) ja sen nojalla annetuissa säädöksissä säädetään sähkölaitteiden turvallisuudesta.

22 §

Sähköisen valvontajärjestelmän sisältävä lelu

Lelun, jossa on sähköinen valvontajärjestelmä, on toimittava turvallisesti, vaikka sähköjärjestelmään tulee toimintahäiriö tai se lakkaa toimimasta järjestelmän rikkoutumisen tai ulkoisen tekijän vuoksi.

23§

Lelun tuottaman valon tai aiheuttaman muun säteilyn aiheuttamat riskit

Lelu ei saa aiheuttaa terveysvaaraa eikä silmien tai ihon vammautumisriski lasersäteiden, valodiodien tai muun tyyppisen säteilyn vuoksi.

24 §

Lelun sähkömuuntaja

Lelun sähkömuuntajan on oltava erillään lelusta.

6 luku

Eräiden lelutyyppien erityiset varoitusmerkinnät

25 §

Varoitusmerkintä alle 36 kuukauden ikäiselle soveltumattomassa lelussa

Jos lelu saattaa olla vaarallinen alle 36 kuukauden ikäisille lapsille, valmistajan on merkittävä leluun tai lelun pakkaukseen varoitus, josta käy ilmi, ettei lelu sovellu alle kolmivuotiaille. Valmistaja voi esittää varoituksen myös seuraavalla kuvalla:

Varoitusten ohessa tai käyttöohjeessa on oltava lyhyt selostus vaarasta.

Varoitusta ei tarvitse liittää leluun, joka toimintansa, kokonsa, luonteensa, ominaisuuksiensa tai muun syyn vuoksi on selvästi sopimaton alle 36 kuukauden ikäisille lapsille.

26 §

Aktiivilelun varoitusmerkintä

Valmistajan on merkittävä aktiivileluun seuraava varoitus: ”Ainoastaan kotikäyttöön”. Valmistajan on annettava lelun oikeaa kokoamistapaa koskevat ohjeet, joissa mainitaan ne osat, jotka väärin koottuina saattavat aiheuttaa vaaraa. Valmistajan on annettava tietoja sopivista pinnoista, joille lelu voidaan asettaa.

27 §

Toiminnallisen lelun varoitusmerkintä

Valmistajan on merkittävä toiminnalliseen leluun seuraavanlainen varoitus: ”Lelua saa käyttää ainoastaan aikuisen välittömässä valvonnassa”. Tällaisen lelun mukana on lisäksi oltava käyttöohjeet ja ohjeet tarvittavista varotoimenpiteistä sekä varoitus, että näiden varotoimenpiteiden laiminlyönti saattaa lelun käyttäjän alttiiksi erikseen luetelluille vaaroille, jotka yleensä liittyvät siihen laitteeseen tai tuotteeseen, jonka pienoismalli tai jäljitelmä lelu on. Ohjeissa on myös mainittava, että lelu on pidettävä poissa valmistajan määrittämää ikää nuorempien lasten ulottuvilta.

28 §

Kemiallisen lelun varoitusmerkintä

Valmistajan on merkittävä vaarallisia aineita tai seoksia sisältävän lelun käyttöohjeisiin varoitus näiden aineiden tai seosten vaarallisuudesta ja maininta varotoimenpiteistä, jotka on selkeästi eriteltävä lelutyyppien mukaan. Käyttöohjeissa on myös annettava ensiapuohjeet tällaisen lelun käytöstä mahdollisesti aiheutuvan vakavan onnettomuuden varalta. Valmistajan on myös ilmoitettava ohjeissa, että lelu on pidettävä poissa valmistajan määrittämää ikää nuorempien lasten ulottuvilta.

Edellä 1 momentissa säädettyjen käyttöohjeiden lisäksi valmistajan on merkittävä kemiallisen lelun pakkaukseen seuraava varoitus: ”Ei alle (valmistajan määrittämä ikä)-vuotiaille lapsille. Lelua saa käyttää vain aikuisen valvonnassa”.

29 §

Lasten luistimia, rullaluistimia, rullalautoja, potkulautoja ja lelupolkupyöriä koskevat varoitusmerkinnät

Jos lasten luistimia, rullaluistimia, rullalautoja, potkulautoja ja lelupolkupyöriä myydään leluina, valmistajan on merkittävä niihin seuraava varoitus: ”Käytettävä suojavarusteita. Ei saa käyttää liikenteessä”.

Käyttöohjeessa on lisäksi oltava maininta siitä, että lelua on käytettävä varoen, koska sen käyttäminen vaatii erityistä taitoa. Suositeltavista turvavarusteista on myös mainittava.

30 §

Vesilelua koskeva varoitus

Valmistajan on merkittävä vesileluun seuraava varoitus: ”Lelua saa käyttää vain aikuisen valvonnassa vedessä, jossa lapsi ylettyy pohjaan”.

31 §

Elintarvikkeeseen sisältyvää lelua koskeva varoitus

Elintarvikkeeseen sisältyvään tai niihin sekoitettuun leluun on valmistajan kiinnitettävä seuraava varoitus: ”Sisältää lelun. Aikuisen valvonta suositeltavaa”.

32 §

Suojavaruste- ja kypäräjäljitelmälelua koskeva varoitus

Valmistajan on merkittävä leluun, joka jäljittelee suojavarustetta tai kypärää, seuraava varoitus: ”Tämä lelu ei suojaa vammoilta”.

33 §

Pienen lapsen sängyn, lastenvaunun tai muun vastaavan varusteen yläpuolelle kiinnitettävää lelua koskeva varoitus

Valmistajan on merkittävä pienen lapsen sängyn, lastenvaunun tai muun vastaavan varusteen yläpuolelle kiinnitettäväksi tarkoitetun lelun myyntipakkaukseen seuraava varoi-

tus: ”Jotta lapsi ei kietoutuisi naruun tai kuristuisi, lelu on otettava pois ennen kuin lapsi oppii konttaamaan”. Tämä varoitus on merkittävä pysyvästi myös leluun.

34 §

Hajulautapelin, kosmetiikan harrastepakkauksen ja makupelin pakkauksessa annettava varoitus

Valmistajan on merkittävä hajulautapelin, kosmetiikan harrastepakkauksen ja makupelin pakkaukseen seuraava varoitus: ”Sisältää hajusteita, jotka saattavat aiheuttaa allergiaa”.

7 luku

Voimaantulo

35 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 1 päivänä tammikuuta 2012. Sen 15—18 § tulevat kuitenkin voimaan 20 päivänä heinäkuuta 2013.

Helsingissä 8 päivänä joulukuuta 2011

Työministeri *Lauri Ihalainen*

Kaupallinen neuvos Ilkka Cantell

JULKAISIJA: OIKEUSMINISTERIÖ EDITA PRIMA OY / EDITA PUBLISHING OY ISSN 1455-8904 / 1237-3419 (painettu)